

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVIII. — Wydana i rozesłana dnia 9 października 1883.

156.

Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, handlu, rolnictwa, skarbu i obrony krajowej z d. 22 września 1883, wydane za porozumieniem się z wspólnem ministerstwem wojny,

zmieniające niektóre postanowienia, podane w rozporządzeniu z dnia 2 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 68), zawierające przepisy przemysłowe i policyjne o wyrobie środków rozsadzających i obchodzeniu się z temiż.

Ze względu, że używanie środków rozsadzających, bywa przyczyną przygód nieszczęsnych, rozporządza się co następuje:

Artykuł I.

Zmienia się osnowę §§. 4, 44, 76, 80, 94, 99, 100, 101 i 115 rozporządzenia z dnia 2 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 68), zawierającego przepisy przemysłowe i policyjne o wyrobie środków rozsadzających i obchodzeniu się z nimi i odtąd opiewać one mają jak następuje:

§. 4.

Środki rozsadzające, jakoteż ich gatunki, wtedy tylko wolno z wyjątkami w 3 i 4 ustępie niniejszego paragrafu wzmiankowanemi, wyrabiać, jakoteż ich używać lub nimi kupeżyć, gdy dopuszczalność ich będzie uznana.

Dopuszczenie do wyrabiania służy tylko tej osobie lub temu przedsiębiorstwu, które je uzyskało.

Wyrabianie środków rozsadzających w pracowniach chemicznych szkół głównych w celach umietyjnych jest dozwolone pod odpowiedzialnością dyrektorów pracowni, mianowicie we względzie odpowiedniego zachowywania i zapobiegania wszelkiemu nadużyciu.

Do wyrabiania środków rozsadzających na próbę, w zamiarze starania się o ich dopuszczenie, tudzież do badania środków rozsadzających i do prób ze środkami rozsadzającymi jeszcze nie dopuszczonemi, potrzebne jest pozwolenie

Władzy administracyjnej powiatowej, w obrębie policyjnym Wiednia, Pragi, Lwowa, Krakowa i Tryestu, pozwolenie Władzy policyjnej rządowej, która winna porozumieć się z Władzą administracyjną powiatową. Pozwolenia dać nie wolno, gdy osoba prosząca nie zasługuje na zaufanie, lub gdy w ogóle względy na bezpieczeństwo stoją na przeszkodzie.

§. 44.

Gdy środków rozsadzających jest więcej niż 3 kilogramy, umieszczać je trzeba koniecznie w osobnych magazynach.

Magazyny te są albo fabryczne, albo do sprzedaży, albo wydawcze. Położenie ich, konstrukcja i urządzenie zależą po części od największej ilości środków rozsadzających, które w nich mają być przechowywane, po części zaś od odległości zagrożonych budynków sąsiednich (§. 14).

W magazynie zachowywać nie wolno nigdy większej ilości środków rozsadzających nad tę, która odpowiada pojemności przez Władzę zatwierdzonej.

Środki rozsadzające w ilości aż do 3 kilogramów, wolno zachowywać tylko w takich lokalach sprzedaży lub budynkach niezamieszkałych, o których Władza przemysłowa będzie wprzód uwiadomiona i które uzna za odpowiednie.

§. 76.

Każdą posyłkę środków rozsadzających trzeba zaopatrzyć w list bezpieczeństwa.

Dla posyłek, które oddaje fabrykant lub koncesyonowany sprzedawca, jeżeli zamknięcie pierwotne jest nienaruszone, przedruk pozwolenia ministeryalnego na przewóz (§. 71) zastępuje miejsce listu bezpieczeństwa.

Posyłki środków rozsadzających, które mają być wprowadzone do obszaru krajów w Radzie państwa reprezentowanych, przezeń przewiezione lub z niego wyprowadzone, winny być zaopatrzone w listy bezpieczeństwa, o których wygotowanie postarać się należy w ministerstwie spraw wewnętrznych.

Dla wszelkich innych przesyłek listem bezpieczeństwa jest list przewozowy, przez posyłającego wygotowany, który jednak winien koniecznie być poświadczony przez Władzę administracyjną powiatową, w obrębie policyjnym Wiednia, Pragi, Lwowa, Krakowa i Tryestu, przez rządową Władzę policyjną na zasadzie udowodnionego prawa nabycia (§. 99).

Listy przewozowe wygotowane przez Władzę, nie potrzebują tego poświadczenia.

Do przesyłania środków rozsadzających wybierać należy taki sposób przewozu, który stósownie do okoliczności daje największe bezpieczeństwo.

§. 80.

Tym samym wozem nie wolno przewozić jednocześnie środków rozsadzających i ludzi.

Każdy wóz naładowany środkami rozsadzającymi, oznaczyć trzeba koniecznie czarną chorągwią.

Jechać wolno tylko stępia i każdemu transportowi środków rozsadzających, wynoszącemu nad 100 kilogramów, towarzyszyć powinien prócz woźnicy, człowiek, umiejący obchodzić się z tym materiałem.

Towarzysz ten poleca, gdzie to uczynić można, usuwanie ognia; gdzie tego uczynić nie można (na kolejach żelaznych, w hutach itp.), służba transportowa

zachowywać powinna należyłą ostrożność dla ochrony ładunku od niebezpieczeństwa pożaru.

Służbie, która powinna się składać z ludzi pewnych, nie wolno palić tytoniu.

Transporty lądowe środków przewozowych, odbywać się winny dobrymi gościńcami i drogami, omijać należy ile możności osady i takie części dróg, na których ruch jest ożywiony, lub w pobliżu których znajdują się zakłady pożarem grożące.

W okolicach, w których środki rozsadzające regularnie bywają przewożone i urządzenia szczególne okazują się potrzebnymi, Władza przepisze i ogłosi, jakiego kierunku trzymać się należy.

Gdzie względy miejscowe tego wymagają, oznaczyć należy w ogłoszeniu tem z jak największą bacznością na stosunki obrotu także godziny, w których wolno prowadzić transporty.

Gdzie większa ostrożność jest potrzebna, zarządzić należy, aby na owej przestrzeni środki rozsadzające transportowane były pod dozorem policyjnym i w tym celu nakazać, aby o każdym takim transporcie wcześniej uwiadamiano Władzę, mianowicie kiedy i jak wielka ilość środków rozsadzających do owego miejsca nadejdzie.

Do czynności urzędowych, wzmiankowanych w niniejszym paragrafie, upoważniona jest Władza administracyjna powiatowa, w obrębie policyjnym Wiednia, Pragi, Lwowa, Krakowa i Tryestu, rządowa Władza policyjna, która obowiązana jest porozumieć się z Władzą administracyjną powiatową, z zastrzeżeniem prawa samodzielnego wystąpienia zawsze, gdy bezpieczeństwo publiczne tego wymaga.

Zarządzenia, wydane stosownie do ustępów 7, 8 i 9, obwieścić należy w powiecie i zamieścić je w gazecie krajowej a prócz tego uwiadomić o ich wydaniu interesowane przedsiębiorstwa, mające w powiecie siedzibę.

§. 94.

Do sprzedawania tych środków rozsadzających upoważnione są tylko te osoby, które na to otrzymały pozwolenie od właściwej Władzy przemysłowej (§. 8).

Konsens nadany być może tylko do pewnego oznaczonego miejsca i tylko wtedy, gdy stosowność lokali będzie udowodniona; konsens zawierać ma wyraźną wzmiankę o potrzebie ścisłego przestrzegania przepisów szczególnych, wydanych co do każdego z osobna środka rozsadzającego.

Sprzedawca obowiązany jest przyjąć na skład według możliwości środki rozsadzające, które Władza powierzy mu do tymczasowego zachowania (§. 116).

§. 99.

Środki wybuchające wydawać wolno, wyjąwszy przypadek drugiego ustępu §fu 101 tylko na podstawie książki nabywczej lub karty nabywczej przez Władzę wygotowanej.

Wykazy te wygotowywać będzie Władza administracyjna powiatowa ubiegającego się, w obrębie policyjnym Wiednia, Pragi, Lwowa, Krakowa i Tryestu, rządowa Władza policyjna.

Strona zwrócić ma koszta wyrobu.

Książki nabywcze wydawane będą sprzedawcom, tudzież tym osobom, które ciągle potrzebują środków rozsadzających do wykonywania swego przemysłu lub rzemiosła, jakoto właścicielom kopalni, przedsiębiorcom budowniczym, właścicielom kamieniołomów itp.

Innym osobom do jednorazowego nabycia wydawane będą karty nabywcze.

Książki nabywcze i karty nabywcze wydane być mogą tylko wtedy, gdy ze względu na osobiste stosunki żądającego i i na stosunki przedsiębiorstwa nie potrzeba się obawiać nadużycia, gdy są lokale do zachowania, rozporządzeniu niniejszemu odpowiadające i jest rękojmią umiejętnego obchodzenia się ze środkiem rozsadzającym.

Wrazie nadużyć, lub gdyby okoliczności kazały obawiać się tychże, Władza odebrać ma wykazy nabywcze a co do środków rozsadzających już nabytych, zarządzić to, czego wymaga wzgląd na dobro publiczne.

Zwyczajnie nie oznacza się, jak długo książki nabywcze mają być ważne. Gdy okoliczności nakazują odstąpić od tej zasady, Władza ograniczyć może ważność książek nabywczych do pewnego czasu.

Karty nabywcze wydawać trzeba na czas oznaczony, najdłużej na trzy miesiące, licząc od dnia wygotowania tejsze karty nabywczej. Oznaczając termin, do którego mają być ważne, trzymać się trzeba tej zasady, by czas nabycia był jak najbliższym czasu użycia. Wydając kartę nabywczą, Władza oznaczyć ma także i w karcie nabywczej wyrazić, w ciągu jakiego czasu ilość środka rozsadzającego powinna być koniecznie użyta do oznajmionego celu.

Karty nabywcze jakoteż książki nabywcze na czas oznaczony wydane, stają się po upływie tego czasu nieważnymi. Karty nabywcze tracą także moc swoje po nabyciu tej ilości środka rozsadzającego, którą nabyć pozwolono.

Na karty nabywcze już nie ważne, nie wolno wydawać środków rozsadzających.

Gdy czas wyznaczony w karcie nabywczej do użycia dozwolonej ilości środka rozsadzającego upłynie a ilości tej nie zużytkowano, upoważniony do nabycia winien uwiadomić o tem Władzę, która kartę nabywczą wydała i gdyby Władza ta terminu użycia nie przedłużyła, nie zużytkowaną ilość środka rozsadzającego albo oddać fabrykantowi, sprzedawcy, lub za zezwoleniem Władzy osobom do nabycia uprawnionym, pod warunkiem zapisania w wykazach nabywczych tychże osób, albo zniszczyć sposobem w instrukcyi przepisany.

W takiż sam sposób postąpić sobie należy, gdy przedsiębiorstwo czy też rzemiosło, do którego środki rozsadzające nabyto, kończy się lub zostaje zwinięte i pozostają nieużytkowane środki rozsadzające.

Wojsko techniczne i Władze wojskowe nie potrzebują osobnego pozwolenia do nabywania.

Nieupoważnionych posiadaczy środków rozsadzających, karać należy w myśl niniejszego rozporządzenia.

§. 100.

Książki nabywcze opiewać mają na nabycie środków rozsadzających, których wyrób i obrót powszechny jest dozwolony i trzeba w nich wyrazić:

- a) nazwisko (firmę) uprawnionego do nabywania;
- b) rzemiosło lub przemysł, do którego wykonywania środek rozsadzający ciągle jest potrzebny;
- c) miejsce wykonywania przemysłu;
- d) według okoliczności termin ważności.

W kartach nabywczych wyrazić trzeba:

- a) nazwisko (firmę) uprawnionego do nabywania;
- b) cel nabycia;

- c) rodzaj środka rozsadzającego;
- d) ilość;
- e) miejsce zachowywania i miejsce użycia;
- f) czas wyznaczony do nabycia;
- g) czas wyznaczony do użycia.

Wydając środek rozsadzający, wydający go zapisać winien w książce wydawczej lub w karcie wydawczej nazwę tego środka (gatunku), tudzież jego ilość, położyć datę i swój podpis.

W tym celu książki nabywcze urządzone być winny jak sznurowe, w ten sposób, aby na każdej karcie można zapisywać naprzeciw siebie po jednej stronie zamówienie a po drugiej stronie odstawać ze szczegółami należycie wypełnionemi pod tą samą liczbą bieżącą.

Przedawca ma prawo wydawać zamówione środki rozsadzające na podstawie wycinków sznurowych, opatrzonych pieczęcią urzędową Władzy.

Każde zamówienie winno być podpisane przez zamawiającego a odstawa przez sprzedawcę.

Sprzedawca ekspedujący posyłkę środka rozsadzającego, winien zwrócić wypełniony wycinek sznurowy, który następnie przymocować należy stale w odpowiednim miejscu książki sznurowej za pomocą podlepienia (paskiem).

Posiadacze książek nabywczych i kart nabywczych, winni zachowywać je starannie dla zapobieżenia nadużyciu i nie wolno im odstąpić ich innym osobom.

§. 101.

Sprzedawca winien utrzymywać regestr sprzedaży środków rozsadzających i zapisywać w nim nazwisko nabywcy, datę wydania, nazwę środka rozsadzającego (gatunek) i jego ilość, jakoteż dowód uprawnienia do nabycia, ten ostatni z wyrażeniem, która Władza dała pozwolenie, tudzież daty i liczby wygotowania książki nabywczej lub karty nabywczej i numeru wycinka sznurowego książki nabywczej.

Gdy przesyłka ma być wywieziona z obszaru krajów reprezentowanych w Radzie państwa, sprzedawca zapisać ma w rejestrze sprzedaży nabywcę, datę wydania, wydany środek rozsadzający (gatunek), tudzież jego ilość i z odwołaniem się do dokumentów, na podstawie których wydaje, datę i liczbę listu bezpieczeństwa (§. 76), jakoteż Władzę, która list bezpieczeństwa wygotowała.

§. 115.

Kierownikom robót i robotnikom zabrania się nosić środki rozsadzające do swoich mieszkań lub do innych magazynów, zamiast do tych, które w następującym następie są wzmiankowane, używać ich do innego celu prócz do tego, do którego im je wydano lub odstępować innym osobom.

Przedsiębiorca winien się postarać, aby magazyny były należycie zamknięte i strzeżone, aby środki rozsadzające wydawano z nich tylko osobom pewnym i tylko w ilości na raz potrzebnej i aby robotnicy skończywszy pracę dzienną, oddali do użytkownika środki rozsadzające, które zachowywać należy w miejscach odpowiednich.

Przedsiębiorca obowiązany jest utrzymywać rejestry, w których zapisywać ma listy środków rozsadzających robotnikom wydane.

Przedsiębiorstwa, materyalów wybuchowych używające, dla których nie istnieją jeszcze zatwierdzone prawidła, określające jak w tychże przedsiębiorstwach postępować należy ze środkami rozsadzającymi, winny wygotować takie prawidła postępowania i przesłać Władzy administracyjnej do zatwierdzenia.

W obrębie policyjnym Wiednia, Pragi, Lwowa, Krakowa i Tryestu, prawidła takie zatwierdzone być mogą tylko w porozumieniu z rządową Władzą policyjną.

Artykuł II.

Książki nabywcze w obiegu będące należy odebrać i wydać natomiast według okoliczności karty nabywcze z zastosowaniem się do przepisów niniejszego rozporządzenia.

Artykuł III.

Przepisy, zawarte w rozporządzeniu niniejszem, odnoszą się także do tych środków rozsadzających, do których w myśl ustępu 2go §fu 7go, stosowane być mają przepisy policyi bezpieczeństwa, tyjące się prochu strzelniczego.

Taaffe r. w.

Falkenhayn r. w.

Welsersheimb r. w.

Dunajewski r. w.

Pino r. w.

157.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 3 października 1883,

zmieniające granice obszaru sądu powiatowego czarno-dunajckiego w Galicyi i termin rozpoczęcia urzędowania tegoż.

Sąd powiatowy czarno-dunajcki, który stosownie do rozporządzenia ministerstwa sprawiedliwości z dnia 16 marca 1882 (Dz. u. p. Nr. 35) ma być zaprowadzony, rozpocznie urzędowanie od dnia 1 stycznia 1884.

Zarazem postanawia się, że gmina Zubsuche z Bystrem, która stosownie do rozporządzenia z dnia 16 marca 1882 (Dz. u. p. Nr. 35) miała być przyłączona do Sądu powiatowego czarno-dunajckiego, należeć ma nadal do okręgu Sądu powiatowego nowotarskiego.

Prażák r. w.